

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a héacsalás elleni küzdelemmel kapcsolatos két jogalkotási javaslatról

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: www.edps.europa.eu)

(2019/C 140/04)

Összefoglaló

Az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 42. cikkének (1) bekezdése szerint kiadott véleményével az európai adatvédelmi biztos az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás elleni küzdelemre vonatkozó két bizottsági jogalkotási javaslatnak a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogokra gyakorolt hatásának minimálisan csökkentését célzó ajánlásokat terjeszt elő, így biztosítva az alkalmazandó adatvédelmi jogi keretnek való megfelelést.

Véleményében az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a javaslatokban előírt adatkezelési műveletek szigorúan az adócsalás elleni küzdelem céljára korlátozódjanak, és csak az e cél eléréséhez szükséges és arányos korlátok között gyűjtsenek vagy használjanak fel személyes adatokat. Leszögezi különösen, hogy az e javaslatokkal összefüggésben kezelt adatok nem vonatkozhatnak a fogyasztókra (fizető felek), csak az online vállalkozásokra (kedvezményezetttek). Ez csökkenti annak kockázatát, hogy az információt más célokra, például a fogyasztók vásárlási szokásainak ellenőrzésére használják fel. Nagyra értékeljük, hogy a Bizottság e megközelítést alkalmazta, és határozottan javasoljuk, hogy a javaslatok végső jóváhagyását megelőzően a társjogalkotókkal folytatott tárgyalások során továbbra is ezt a megközelítést képviselje.

Az európai adatvédelmi biztos továbbá hangsúlyozza arra vonatkozó elvárását, hogy az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdése szerint konzultáljanak vele a pénzforgalmi szolgáltatóktól a nemzeti adóhatóság felé történő információtovábbítás egységes formátumát a jövőben meghatározó végrehajtási jogi aktusról, mielőtt azt a Bizottság elfogadná.

Mivel a javaslatok a nemzeti adatbázisok mellett előírnák egy központi elektronikus adatbázis (CESOP) kifejlesztését, fenntartását, saját tárhelyén való üzemeltetését és irányítását a Bizottság számára, az európai adatvédelmi biztos emlékeztet az informatikai irányításra vonatkozó útmutatására. Az európai adatvédelmi biztos az (EU) 2018/1725 rendelet szerinti illetékes felügyeleti hatóságként nyomon fogja követni ennek az információs rendszernek a létrehozását.

Végezetül ez a vélemény útmutatást ad az érintettek jogainak az általános adatvédelmi rendelettel és az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban történő jogos és megfelelő korlátozásainak feltételeire és korlátaira vonatkozóan.

I. BEVEZETÉS ÉS HÁTTÉR

1.1. A javaslatok háttere

1. 2018. szeptember 10-én az Európai Bizottság nem hivatalos konzultációt folytatott az európai adatvédelmi biztossal a következő javaslattervezetekről: a 2006/112/EK irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyes kötelezettségek bevezetése tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre vonatkozó javaslattervezet; a 282/2011/EU rendeletnek bizonyos adóköteles személyek bizonyos hozzáadottértékadó-kötelezettségeinek tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi végrehajtási rendeletre vonatkozó javaslattervezet; a 904/2010/EU rendeletnek az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás elleni küzdelem érdekében folytatott közigazgatási együttműködés megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslattervezet. Az európai adatvédelmi biztos 2018. szeptember 18-án nem hivatalos észrevételeket adott ki. Az európai adatvédelmi biztos e tekintetben megerősíti, hogy üdvözli a Bizottsággal a szakpolitikai döntéshozatali folyamat korai szakaszában folytatott véleménycserére lehetőségét a javaslatoknak a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogokra gyakorolt hatásának minimálisan csökkentése érdekében.⁽²⁾

⁽¹⁾ HL L 295., 2018.11.21., 39. o.

⁽²⁾ Lásd az (EU) 2018/1725 rendelet (60) preambulumbekendését: „Az adatvédelmi szabályok Unió-szerte való egységességének biztosítása érdekében a javaslatok vagy ajánlások előkészítése során a Bizottságnak törekednie kell arra, hogy konzultáljon az európai adatvédelmi biztossal. Kötelezővé kell tenni a Bizottság számára a konzultációt az EUMSZ 289., 290., illetve 291. cikkében meghatározott olyan jogalkotási aktusok elfogadását követően, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok, illetve végrehajtási jogi aktusok előkészítése során, valamint a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel kötendő megállapodásokra vonatkozó olyan ajánlásoknak és javaslatoknak az EUMSZ 218. cikke szerinti elfogadását követően, amelyek hatással vannak a személyes adatok védelméhez való jogra. Ilyen esetekben a Bizottság számára kötelezővé kell tenni, hogy konzultáljon az európai adatvédelmi biztossal, kivéve, ha az (EU) 2016/679 rendelet az Európai Adatvédelmi Testülettel való kötelező konzultációról rendelkezik, például a megfelelőségi határozatok vagy a szabványosított ikonokra vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok, valamint a tanúsítási mechanizmusokra vonatkozó követelmények esetében.”

2. 2018. december 12-én az Európai Bizottság közzétette a 2006/112/EK irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyes kötelezettségek bevezetése tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javasolt tanácsi irányelv) ⁽³⁾ és a 904/2010/EU rendeletnek a héacsálás elleni küzdelem érdekében folytatott közigazgatási együttműködés megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javasolt tanácsi rendelet) ⁽⁴⁾ (a továbbiakban együttesen: a javaslatok).
3. 2019. január 14-én a Bizottság az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdése szerint konzultált az európai adatvédelmi biztossal.
4. Az európai adatvédelmi biztos rámutat, hogy amint azt véleményében is kiemeli, a javasolt rendelet és irányelv olyan adatkezelési műveleteket vezetne be, amelyek tekintetében a Bizottság lenne az (EU) 2018/1725 rendelet szerinti adatkezelő. Ezért az európai adatvédelmi biztos emlékeztet illetékes felügyeleti hatósági minőségére ezen adatkezelés tekintetében.

1.2. A javaslatok tartalma

5. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslatok, amelyekhez hatásvizsgálat kapcsolódik ⁽⁵⁾, az e-kereskedelemben kapcsolódó héacsálás problémáját hivatottak kezelni az adóhatóságok és a pénzforgalmi szolgáltatók (a továbbiakban: PSZ-ek) közötti együttműködés erősítése révén.
6. Ezen belül a javasolt tanácsi irányelv szerint a tagállamoknak olyan jogszabályokat kellene elfogadniuk, amelyek biztosítják, hogy a PSZ-ek nyilvántartást vezessenek a határokon átnyúló fizetési műveletekről, így lehetővé téve az adóhatóságoknak a héacsálás felderítését.

A javasolt tanácsi rendelet az alábbiakkal egészíti ki a csalásellenes intézkedéseket:

- a) előírja az illetékes tagállami hatóságok számára a tanácsi irányelvre irányuló javaslatban részletezett, fizetési műveletekkel kapcsolatos információk gyűjtését, cseréjét és elemzését, valamint
- b) központi elektronikus információs rendszer (CESOP) létrehozásáról rendelkezik, amelyen keresztül a tagállamok továbbítják a nemzeti szinten tárolt információkat. A létrehozott CESOP hozzáférhető lenne az Eurofisc kapcsolattartói számára, hogy a benne tárolt információk elemzésével vizsgálhassák ki az adócsalásokat.
7. Az európai adatvédelmi biztos elismeri a javaslatok célkitűzéseit és különösen az e-kereskedelmi műveletekre vonatkozó csalásellenes intézkedéseket megállapító szabályozás szükségességét e területen. Ez a vélemény gyakorlati jellegű tanácsadást kíván nyújtani arra vonatkozóan, hogyan csökkenthető minimálisra a személyes adatok javaslatok értelmében történő kezelésének hatása, biztosítva az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályoknak való megfelelést.

IV. KÖVETKEZTETÉSEK

17. A fentiek fényében az európai adatvédelmi biztos az alábbi ajánlásokat teszi:

- az e vélemény 2.1. pontjában foglaltak szerint módosítani kell a javasolt tanácsi irányelv (11) preambulumbekzdését és a javasolt tanácsi rendelet (17) preambulumbekzdését, amelyek az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályokra vonatkoznak;
- mind a tanácsi irányelv, mind a tanácsi rendelet jogalkotási aktusának rendelkező részébe bele kell foglalni a cél meghatározását, ahogy az a tanácsi irányelv (11) preambulumbekzdésében és a tanácsi rendelet (17) preambulumbekzdésében szerepel;
- a CESOP központi adatbázisra tekintettel a Bizottságnak gondoskodnia kell az (EU) 2018/1725 rendelet adatkezelés biztonságára vonatkozó rendelkezéseinek betartásáról, követve különösen az európai adatvédelmi biztosnak a személyes adatok uniós intézmények informatikai irányítása keretében való védelmére vonatkozó iránymutatását;

⁽³⁾ A 2006/112/EK irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyes kötelezettségek bevezetése tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslat, COM(2018)812 végleges, elj. 2018/0412 (CNS).

⁽⁴⁾ A 904/2010/EU rendeletnek a héacsálás elleni küzdelem érdekében folytatott közigazgatási együttműködés megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat, COM(2018) 813 végleges, elj. 2018/0413 (CNS).

⁽⁵⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, A „Tanácsi irányelv, tanácsi végrehajtási rendeletre és tanácsi rendeletre irányuló javaslatok a héával kapcsolatos fizetési adatok kötelező továbbításáról és cseréjéről” című dokumentumot kísérő hatásvizsgálat.

- az érintettek jogainak lehetséges korlátozásai tekintetében:
 - i. az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkével összhangban módosítani kell az (EU) 2018/1541 tanácsi rendelettel módosított 904/2010/EU rendelet szövegét, lehetőséget hagyva a tagállamoknak korlátozások elfogadására (a „korlátozzák” kifejezést a „korlátozhatják” a kifejezéssel felváltva), vagy pedig közvetlenül a 904/2010/EU rendeletben rendelkezve a szükséges mértékű korlátozásokról;
 - ii. a tanácsi rendelet 24e. cikkében be kell illeszteni a Bizottság által egy jövőbeni végrehajtási jogi aktusban meghatározandó elemek közé az érintettek jogainak az (EU) 2018/1725 rendelet 25. cikkével és az európai adatvédelmi biztos e tárgyban kiadott útmutatásával („Útmutatás az új rendelet 25. cikkéről és a belső szabályokról”) összhangban történő lehetséges korlátozásait.
- a Bizottságnak az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultálnia kell az európai adatvédelmi biztossal a PSZ-ektől a PSZ-ek székhelye szerinti tagállam illetékes adóhatósága felé történő információtovábbítás egységes elektronikus formátumára vonatkozó végrehajtási jogi aktusról, mielőtt azt a Bizottság elfogadná.

Brüsszel, 2019. március 14.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
európai adatvédelmi biztos
